

Csurgó és Környéke

KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS LAP

XXXIII. évfolyam • 2. szám • 2024. február

www.csurgo.hu

csurgoeskorneye

Csurgó Város ingyenesen megjelenő havilapja

AKTUÁLIS
2. OLDAL

Két előadáson is a történelem volt a téma Iharosban

HELYTÖRTÉNET
9. OLDAL

Kulupács István csurgói betyár

AKTUÁLIS
7. OLDAL

Az iharosi nemes Horváth család története

A kommunizmus áldozataira emlékezett Csurgó

4. OLDAL

AKTUÁLIS

27. Csurgói Nemzetközi Borverseny ... 3. OLDAL

AKTUÁLIS

Ifjú alkotók kerestetnek! ... 5. OLDAL

AKTUÁLIS

...és őt el nem hagyom holtomiglan, holtáiglan semmiféle bajában, Isten engem úgy segéljen!

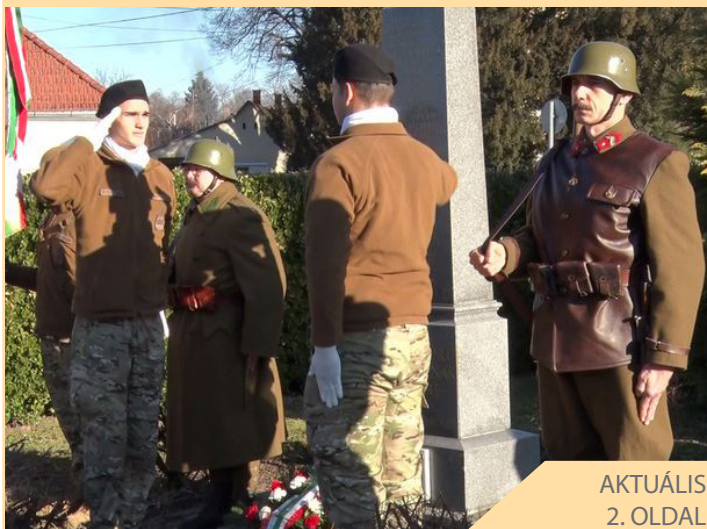
6. OLDAL

ÉLETMÓD

A karikagyűrű története

10. OLDAL

Idén is gyalogtúrával tisztelegtek a doni hősök és katonai áldozatok előtt

AKTUÁLIS
2. OLDAL

Nőnap előtt nőkről, nemcsak nőknek

HELYTÖRTÉNET
8. OLDAL

Idén is gyalogtúrával tisztelegtek a doni hősök és katonai áldozatok előtt

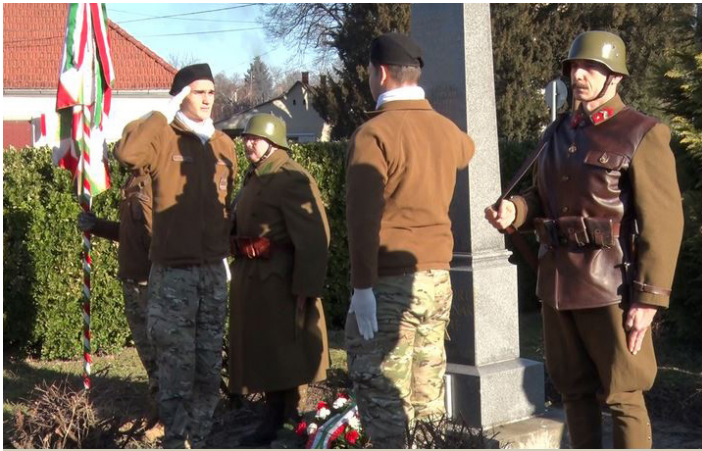

FOTO: KANISZMEDIARAZHU

A jövő katonái a jelenben tiszteleg a múltnak

Immár ebben az esztendőben 24. éve, hogy az 1943. január 12-i doni áttörés hőseiről és áldozatairól való megemlékezésre, több katonai és civil szervezet részvételével, egy sok emlékhelyet magába

foglaló gyalogtúra keretében kerül sor.

A február 3-án, a reggeli órákban elindult, közel 100 főt számláló, közel 25 kilométeren át gyalogló emlékművet Iharosberény, Pogányszentpéter

és Iharos települések olyan hősi emlékműveit és katonai sírjait kereste fel és koszorúzta meg, melyeket nem fedett még el az idő homálya, és amelyeket az adott település ápolt és megőrzött az elmúlt idők során.

Jásdi Balázs, hagyományörző főhadnagy, a Magyar Tüzér Egyesület elnöke, a Doni Hősök Emléktúra alapítója iharosberényi emlékező beszédében kiemelte, hogy az 1943-as doni eseményekben magyar katonák tízezrei vesztették életüket, ezért fontosnak tartja, hogy a jövő generációja is megismerje az akkori eseményeket, ősei tetteiből erőt meríthessen, mert múlt ismerete és tisztelete nélkül nincs jövő sem.

Horváth Antal, tartalékos százados, a Doni Hősök Emléktúra szervezője a rendezvényt kapcsolatos tájékoztatójában elmondta, hogy a térségünkön ez évben átvonuló csapatban a kaposvári 44. területvédelmi tartalékos zászlóalj, valamint a Honvéd Hagyományörző Egyesület Zala megyei Területi Szervezetének katonái, továbbá kaposvári és fonyódi kadétek és fonyódi gyermekhuszárok mellett civilek, és hagyományörzők is részt vettek.

Az érintett településeken a helyi polgármesterek és civil szervezetek is fogadták és köszöntötték az emléktúra résztvevőit.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Két előadáson is a történelem volt a téma Iharosban

Horváth Győző polgármester megköszöni Polgár Tamásnak a tartalmas előadását

Február 10-én kettő tartalom, főként vármegyei és hely-

történelmi témájú előadásnak lehetnek hallgatói az iharosi kultúrházban szép számban összegyűlt helyi és vidéki érdeklődők.

Elsőként a Petőfi Program keretében Polgár Tamás, a Magyar Nemzeti Levéltár Somogy Vármegyei Levéltárának igazgatója a levéltár bemutatása mellett a kutatások menetéről, a levéltári adatbázisokról és a kutatási segédanyagokról adott hasznos információkat a hallgatóságnak. Az igazgató előadásában kitért Iharos pecsétjeinek, térképeinek, és a levéltárban fellelhető iratanyagá-

Vargáné Hegedűs Magdolna a nemesi oklevél felolvasása közben

nak bemutatására is, biztatva a hallgatóságot a helytörténet

további kutatásaira.

Az est második részében, a Szent László Király Népfőiskola jelen évfolyamának 8. előadásán a falu szülötte, Vargáné Hegedűs Magdolna az 1674-ben nemességet kapott Horváth család 350 éves, főként Iharost érintő történelmébe avatta be a jelenlévőket. Az előadáson nagy számban voltak jelen a már bizonyítottan is a családhoz tartozó, és még a származásuk megerősítését igénylő családok utódai is.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Csurgó és Környéke

Csurgó és Környéke - Közéleti és kulturális lap

Megjelenik (2024./2. szám):
2024. február 29.Lapzárta:
minden hónap 20-án!

ISSN 0864-8867

Kiadja:
IMCOM Marketing és Szolgáltató Bt.Felelős kiadó:
Szabó Balázs - ügyvezetőLevél cím:
8840 Csurgó, Kossuth L. u. 1.Telefon:
+36 30/480 2046Email cím:
csurgo.es.kornyeke@gmail.comFőszerkesztő: Szabó Balázs
Szerkesztők: Balogh Veronika,
Vargáné Hegedűs MagdolnaElérhetőek Csurgón az alábbi helyeken:
egyházak, általános iskolák,
középiskolák, óvodák, Csokonai
Közösségi Ház, Városi Könyvtár,
Posta, Széchenyi téri újságos.

Küldjön hírt!

Juttassa el hozzánk észrevételét,
osszon meg érdekeségeket, küldjön híreket!Levél cím: 8840 Csurgó, Kossuth
L. u. 1.

Telefon: +36 30/480 2046

Email cím: csurgo.es.kornyeke@gmail.com

27. Csurgói Nemzetközi Borverseny

Az elmúlt évekhez hasonlóan idén is megrendezésre került a Csokonai Borlovagrend és Borbarát Kör által a Csurgói Nemzetközi Borverseny 2024. február 15-én – immáron huszonhetedik alkalommal. A bírálatot megelőző napokban több mint kétszáz – 134 fehér, 43 vörös, 17 rosé és 8 direkttermő – bor mintája került leadásra a Fehérlő Vendéglőben. A magyarországi

termőhelyek közül nem csak Csurgóról és a környékről, de a Balaton partjáról, Horvátországból, Erdélyből és a Felvidékről is szép számmal érkeztek borok – összesen harminchét településről.

A bormintákat öt asztalnál bírálták el a 3-4 főből álló bizottságok, a zsűrielnök Viniczai Sándor, a Magyar Borakadémia tagja lett. Összesen 46 arany, 76 ezüst és

48 bronz érem született, valamint 33 minta oklevelet kapott. A direkttermők közül ezüst minősítést ért el a legjobb minta, a balatonszárszói Ösztön Pince Otelló roséja. A rosék közül csurgói lett a legjobb, Jankovics Szabolcs Cabernet Sauvignon roséja érdemelte ki a legjobb arany minősítést. A vörösboroknál is tarolt Csurgó, Faggyas József Kékfrankosa érte el ugyanis a legmagasabb pontszámot, emellett a zsűri ezt választotta meg Csurgó Város Borának is idén. A fehérborok közül a đurđevac-i Vinarija Cvekan Pinot Sivi-je érte el a legjobb minősítést.

Az eredmények kihirdetésére a másnap, 2024. február 16-án megrendezett borbálon került sor. Az okleveleket Ilia Csaba borász, a rendezvény főszervezője adta át Füstös János, Csurgó Város polgármesterének közreműködésével.

Ezúton gratulálunk még egyszer minden nevezőnek!

PETLÁNOVICS ESZTER

Közös nemzetközi pályázaton vehet részt Csurgó

2024. január 26-án pénteken a Kapronca-Körös megyei Peteranec település küldöttsége érkezett városunkba a polgármester - Ivan Pakasin úr - vezetésével. A Peteraneci tűzoltók képviselőjében Darko Palas látogatott el Csurgóra.

A látogatás célja volt, hogy közös nemzetközi interreges pályázaton vegyenek részt városaink, illetve a résztvevő helyeken tevékenykedő tűzoltó egyesületek, még két újabb ország egyesületeinek bevonásával konzorciumi formában.

A várost, Füstös János polgármester, a csurgói Önkéntes Tűzoltó Egyesületet Benedek György elnök úr képviselte a megbeszélésen.

A pályázat fő témája a globális felmelegedés következményeként fellépő időjárási problémák, árvizek okozta károk megelőzése, enyhítése, megoldása, s mindezekre való felkészítése a résztvevőknek.

A pályázatírás ütemezését és megvalósítását egyeztetve a résztvevő két fél, illetve megtudhattuk, hogy egy szlovén és

egy szerb partner is résztvevője lesz a közös pályázatnak.

Ezután sor került Csurgó város Önkéntes Tűzoltó Egyesületének meghívására, mivel az idei évben ünnepli 150. éves megalakulását a helyi tűzoltóság. A Peteraneci küldöttség pedig Csurgó városát hívta meg az ő településük ünnepére.

A megbeszélés végén a Történelmi Park nevezetességeit tekintette meg a küldöttség.

CSÉK

Sokakat vonzott az idei Ultiverseny

Közel negyed évszázada rendezik meg Csurgón a hagyományos ultiversenyt.

Az eseményen Ács Ferenc a Csurgói Hegyi Gazdák Elnöke és Füstös János polgármester köszöntötte az érdeklődőket.

A Csurgói Hegyigazdák Egyesülete által február 3-án szervezett versenyen, az idei évben 3 vármegyéből, 15 asztalnál, 45 versenyző mérte össze a tudását a Sótanyi László Sportcsarnokban - mondta Ács Ferenc. Füstös János polgármester köszöntőjében kiemelte: Köszönöm a Csurgói Hegyigazdák Egyesületének a színvonalas rendezvényt, továbbá gratulálok minden résztvevőnek! Kívánom, hogy minél többen tanuljunk és játsszunk ezt a méltán népszerű magyar kártyajátékot!

CSÉK

A kommunizmus áldozataira emlékezett Csurgó

2024. február 23-án a kommunizmus áldozatainak emléknapja alkalmából tartottak megemlékezést a Széchenyi téren. Az eseményen Baranyai Zoltán, a Nemzeti Művelődési Intézet Somogy Vármegyei Igazgatóság igazgatóhelyettese mondott ünnepi beszédet, melyet az alábbiakban közlünk:

*Hol a zsarnokság van,
ott zsarnokság van,
nemcsak a puszkacsőben,
nemcsak a börtönökben,
nemcsak a vallató szobákban,
nemcsak az éjszakában*

Tisztelt Emlékezők!

Illyés Gyula gondolataival kezdtem beszédem. Az ő szavai pontosan leírják azokat az évtizedeket melyek nem csak a magyar nép de sok 100 millió ember mindennapjait fonták át.

Talán egyetlen egy történelmi korszak sem hagyott örökül annyi nagyszerűt és annyi torokszorítóan borzalmasat, mint a mögöttünk hagyott huszadik század. Mindazon népek számára, amelyek nem kényszerültek diktatúrák áldozataivá, a letűnt évszázad inkább emelkedést hozott, összes háborúi, a demokráciák összes válságai, tévútjai és vétkei ellenére is. A magán- és közéleti szabadság megnövekedése, az egyre többekre kiterjedő létbiztonság, az életpálya megválasztásának kitágult lehetőségei százmilliók életét tették különbbé.

A vasfüggönytől keletre azonban már nem a holdraszállás, inkább az idegen megszállások emberöltőkre megmerevedett, kényszeres valósága maradt a huszadik század legmaradandóbb emléke. A belátható időn belül megvalósuló, világboldogító kommunizmus nevében vak engedelmességet követeltek az uralmuk

alá vetett, tetszésük szerint fel- és elhasználható alattvalóktól, akiknek egyetlen, megismételhetetlen életük ment rá homályos hatalmi és ideológiai rögeszmékre, a meseszerűen tökéletes jövőendő és fejlett Nyugat villámgyors utolérésének vérgőzös álmára.

Most emlékezni jöttünk. A kommunizmus bűneiről emlékezni, a kommunista diktatúra titkokkal és elhallgatással övezett bűneinek világáról beszélni, mely valójában a megtörtetett és megnyomorított emberi sorsoké. A nemzedékeké, amelyeket megfosztottak mindenüktől: nem csupán a szabadságtól; attól a lehetőségtől, hogy döntsenek személyes és közösségi sorsukról, hanem sokszor az élettől is. Emlékezzünk azokra a generációkra, amelyekből rendkívül sokan hiányoznak: azok, akiket meggyilkoltak, azok, akiket elűldöztek, s azok akiket kényszerszolgálatokba hurcoltak.

Emlékezzünk azokra a nemzedékekre, amelyeknek megmérgezték az életét: büntették hitüket, szétverték közösségeiket, szétszakították családjukat. A nemzedékekre, akik előtt lezárták a határt és bezárták az eget.

Fontos eredmény az emlékezésért vívott küzdelemben, hogy Magyarország 2000-ben elsőként hozta létre a kommunizmus áldozatainak emléknapját, hogy a magyar nemzet minden közössége egyszerre emlékezzen több mint négy évtized szocialista zsarnokságának áldozataira. Ennek értelmében minden év február 25-én megemlékeznek a kommunizmus áldozatairól.

Kovács Bélát, a Független Kisgazdapárt főtitkárát 1947-ben ezen a napon a kommunistákkal szembeni kiállása miatt a szovjet hatóságok letartóztatták és a Szovjetunióba vitték, ahol nyolc évet töltött fogságban, először a Gulagon, majd 1951. szeptember 25-től az Állambiztonsági Minisztérium moszkvai központi börtönében. A politikus letartóztatása és fogvatartása az első lépés volt azon az úton, amelynek során a kommunista párt kiiktatta az ellenszegülőket és így haladt a totális egypárti diktatúra kiépítése felé. Az eset ezzel a demokrácia és a szabadságjogok semmibe vételének jelképévé vált, amely a kommunizmus uralmát jellemezte.

A kommunizmus áldozatainak a száma

mértékadó becslések szerint világszerte 100 millió halott. Ez a szám emberi ésszel nehezen felmérhető, az emberi szívnek felfoghatatlan. A szovjet levéltárakban 526 000 gulágra hurcolt magyar embernek van nyoma de mértékadó becslések szerint Magyarországról nagyjából 700 000 embert raboltak el a „málenkij robot”-ra hivatkozva – közülük 300 000-en sosem tértek vissza.

Recsk és Hortobágy, Budadél és Kiszfogház, Gyorskocsi utca és Kistarcsa – a kommunizmus kiépülő börtönvilága tízezreket tört meg.

Melyek voltak a büntetőtábor éré bűnök?

Részvétel a korábbi évtizedek politikai, gazdasági, katonai, kulturális elitjének életében.

Részvétel a nem kommunista közösségek életében: egyházi közösségekben – bibliakörökben, cserkészletben, karitásban – egyesületekben, érdekvédelmi munkában. De büntetőtáborba kerülhetett valaki külföldi ismeretsége vagy rokonsága miatt is. Elég lehetett egy feketevágás, néhány rosszul megválasztott szó az időjárásjelentésben, vagy egy rosszkor rossz helyen mondott jó vicc a rendszerről.

Itt, Európa keleti felén, ahol a kommunizmus létező valóság volt, ezt örökre szem előtt kell tartanunk: emlékeznünk kell, hogy szabadon választhassunk jó és rossz között és tudjuk mi a döntésünk tétje. Ma azok a szabadság és a demokrácia elkötelezett hívei, akik fejet hajtanak a kommunizmus áldozatainak emléke előtt, akik honfitársaink emlékezetébe idézik a hazájukért életáldozatot hozni kész magyarok példáját.

Az ő sokszor legyőzve is győzelmet arató, haláluk után is magyar nemzeti közösségünknek támaszt nyújtó példájukból tudjuk, hogy

*”Magyarnak lenni: nagy s szent akarát,
Mely itt reszket a kárpátok alatt.
Ha küszködön, ha szenvedön, ha sírva:
Viselni sorsunk, ahogy meg van írva;
Lelkünkbe szíva magyar földünk lelkét,
Vérünkbe oltva ősök honszerelmét,
Féltön borulni minden magyar rögre,
S hozzátapadni örökkön-örökre!...”*

TÖLTŚÜK MEG EGYÜTT A SOMOGY VÁRMEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG HÚSVÉTI KOSARÁT!

A SVMRFK Bűnmegelőzési Osztálya tojáskészítő versenyt hirdet!

Nevezni bármilyen technikával és anyagból készült olyan alkotással lehet, amely a rendőrség arculatát tükrözi!

Nevezési határidő: 2024. március 28.

Eredményhirdetésre 2024. 04.10-én kerül sor.

A nyertesek kiértesítésre kerülnek!

A pályázaton somogy vármegyei óvodás csoportok, illetve általános iskolák alsó tagozatosai egyénileg vehetnek részt.

A benyújtott alkotások csak kitöltött és aláírt pályázati adatlappal együtt érvényesek! Az adatlap letölthető a police.hu oldalról.

Bővebb információt a pályázati kiírással kapcsolatban a saarygl@somogy.police.hu címen kaphat!

...és őt el nem hagyom holtomiglan, holtáiglan semmiféle bajában, Isten engem úgy segéljen!

A Házasság hete idén február 11-18.-ig került megrendezésre. A több mint két évtizede Angliából elindult kezdeményezés a Valentin – nap környékén minden évben, egy hétig a házasság és a család fontosságára kívánja irányítani a figyelmet. Mára már 4 kontinens 21 országában ünneplik. Hazánkban az országos eseménysorozat 2008 óta rendezik meg a keresztény egyházak és civil szervezetek széles körű összefogásával.

A házasságban egy férfi és egy nő saját elhatározásából elkötelezi magát, hogy egymás bátorítására, segítésére és védelmére törekszik egész életében. Ilyen módon a házasság felelősségteljes, biztonságos és meghitt közösséget jelent számukra, és áldásul szolgál életük minden más területén is. A házasság hete olyan széles körű összefogásra törekszik, mely gyakorlati példamutatással, tudományos kutatások eredményeivel, bibliai és erkölcsi érvekkel támasztja alá a házasság örökkévaló értékét. Nyíltan beszél a házasság mindennapi valóságáról, örömeiről és feszültségeiről. Igyekszik bölcs és gyakorlati tanácsokkal ellátni a házasokat és házasulandókat, valamint a teljes helyreállítás reményét ébren tartani azokban, akiknek a kapcsolata válságban van, illetve valamilyen ok miatt megszakadt.

Holtomiglan, holtáiglan...

Szociológusok és pszichológusok által készített interjúk alapján a boldog házasságnak 7 tudományos ismervét azonosították.

1. *A pozitív történések és jó hírek megünneplése.* Kutatások szerint az intimitás elmélyüléséhez, a kölcsönös bizalomhoz és a nagyobb felelősségvállaláshoz járul hozzá, ha a házastársak minden pozitív hírt és eseményt megünnepelnek,

függetlenül attól, hogy az egyiküket vagy mindkettőjüket érinti. Fontos, hogy a felek ne csak kifejezzék örömüket a másik sikeréért, hanem valóban ki is mutassák azt.

2. *Öt boldog pillanat egy hibáért cserébe?* Kutatók szerint statisztikailag egy hibát öt pozitív pillanat kárpótol. Amikor az arány csökkenni kezd, fennáll a veszélye a válásnak. Két ember egy időre elfelejtheti az egymáshoz vezető utat, de hogy viszatalálnak-e, legtöbbször döntés kérdése. Tudnunk kell, hogy egy bocsánatkérés nem elegendő, ha hibát követtünk el, vagy megbántottuk a másikat. A bocsánatkérés csak üres szótömeg, elveszíti hitelességét, és semmit sem ér, ha nem kíséri megváltozott viselkedés. De azt is, hogy amikor megbocsájtunk, nem a múltat változtatjuk meg, hanem a jövőnket.

3. *Magasabb elvárások.* A kutatások azonban azt mutatják, hogy akik többet várnak el, azok többet is kapnak. Egy elkötelezett párkapcsolatban a két fél jobbá teszi, emeli a másikat, együtt fejlődnek, egy úton járnak.

4. *Közeli kapcsolat a családdal és a barátokkal.* Az elképzelés, hogy a házasságban csak magukra támaszkodnak a felek, egymástól várnak mindent nem reális, és nem is teljesen egészséges. A barátoknak és a családnak közel kell állniuk a házastársakhoz. A házasságnak kell az elsődleges kapcsolatnak lennie, de nem az egyetlennek. Szakemberek szerint nem feltétlenül jó dolog, ha a felek mindent együtt csinálnak. E mellett a házastársak csak nyerhetnek azzal, ha megőrzik jó kapcsolataikat a barátaikkal és a családjikkal.

5. *Egyikük se várja el a másiktól, hogy boldoggá tegye őt.* Irreális és helytelen a másiktól várni, hogy boldoggá tegyen bennünket. Saját boldogságunk kizárólag tőlünk függ. Hinnünk kell, hogy önállóan is értékes emberek vagyunk.

6. *Több szeretkezés.* A házasság során a szexuális vágy veszíthet intenzitásából. Ennek ellenére a szex egészséges és számos érzelmi, fiziológiai előnnyel jár, amiket nem szabad figyelmen kívül hagyni. A szeretkezés javíthatja a lelki állapotunkat, csökkenti a stresszt, jobbá teheti a kapcsolatot és elmélyítheti a házastársak közötti intim viszonyt. Azonban az intimitás nem csak a szeretkezést fog-

lalja magába, sokkal több, mint fizikai aktus. Azt jelenti, átengedem a társamat a bizalmatlanságom rétegein, egészen közel engedem magamhoz, hogy megismerje és megtanulja a sebezhető éneket. Az intimitás a lelkek összefonódása. Az intimitásért mindkét félnek dolgoznia kell. Még a legerősebb érzések is el tudnak halni, ha nem találkoznak figyelemmel, gyengédséggel.

7. *Több kaland, több új és érdekes dolog.* Tudni kell fenntartani a szerelemmel járó kellemes lelkiállapotot. Ehhez néha az eltávolodás is szükséges, tudjunk a másik nélkül is teljes életet élni, kell, hogy legyen saját életterünk. Kutatók szerint a házasság megőrzése érdekében folyamatosan új dolgokat kell kipróbálni és új tapasztalatokat szerezni, megosztani. A feleknek el kell kerülniük a rutint, a megszokást. Törekedjünk rá, hogy a párkapcsolatunk legyen a legbiztonságosabb hely számunkra, de egyben a legnagyobb kalandunk is.

Egy házasságban számos természetes krízisfolyamat zajlik le, mert ez az élet rendje. Ha ezeket a konfliktusokat nem sikerül jól kezelni, érzelmi gátakat építhet. Nem lebegünk örökké az idilli szerelem állapotában, de minden életszakaszban, minden életciklus változásban törekednünk kell megtalálni az egymáshoz vezető utat. Ehhez pedig őszinte, felnőtt, felelősségteljes kommunikáció szükséges.

BV

Forrás:

1. *Mi is a házasság hete?* <https://www.csakazertis.hu/mi-hazassag-hete>

2. *Állandó megújulásban* <https://www.hazassaghete.hu/>

3. *A boldog házasság 7 titka* https://www.csaladinet.hu/hirek/eletmod/szulok_nagyszulok/20827/a_boldog_hazassag_7_titka_a_tudomany_szerint

4. *Király Eszter: A nőt naponta meg kell hódítani, a férfit naponta el kell csábítani* <https://kiralyeszter.com/a-not-naponta-meg-kell-hoditani-a-ferfit-naponta-el-kell-csabitani/?fbclid=IwAR-1FuCqKQ6zdkkN3SDxgsCLfosnu2hDpPt3kTpmPxxvz7LrOkkMID4yVylw>

Köztünk élő nemesek... Az iharosi nemes Horváth család története

Nehéz helyzetben van az újságíró, ha a saját családjáról kell írnia, de a téma érintett kutatójaként mégis csak az ő feladata, hogy bemutassa egy, a hőstetteiért nemességet kapott ősapa és utódainak történetét, mely a család magánéletén keresztül többszáz év települési történeisébe is betekintést adhat.

350 év. Még az ismertebb, történelmi családok életében sem gyakori, hogy ilyen hosszú időre sikerüljön hitelesen visszavezetni a családfájukat. Az iharosi nemes Horváth család története pedig pontosan 350 éve, 1674. február 13-án, a szalóki Horváth Miklósnak az I. Lipót király által Bécsben kiállított, címeres nemesi oklevélnek adományozásával vette kezdetét. Az oklevél tartalmából kiderül, hogy a királyi vadász Horváth Miklós a nemességet a Magyarország Szent Koronájának és az uralkodónak, a kereszténység védelmében tett szolgálataiért kapta meg. Az armális, azaz címeres nemesi oklevél pontosan leírja az adományozott nemesi címet is, melyben lombos fán egy gerle ül, „egy őrhöz hasonlatosan”, ezzel utalva Horváth Miklós őrző-védelmző szerepvállalására. Az oklevél leírata több helyen is tartalmazza, hogy a nemesi címet a család „mindkét nembeli utódai örökölhetik.”

Nemes Horváth Miklós fia, Ádám 1721-ben költözött Szalókról (ma Nemesszalók) Iharosba, az Inkey családhoz sáfárnak, azaz a birtok helyi ügyeire felvigyázó intézőjének. Ugyanis Iharos községet, a később bárói rangot kapott Inkey család őse, Inkey Lóránth kapta meg 1721. október 3-án

nádori adományként. A Zala Vármegyében élő tulajdonos, az iharosi birtokteste gazdaságának felügyeletére fogadta fel nemes Horváth Ádámot, aki ezen hivatalát 33 éven át látta el, majd fia György még további 20 évig intézte az Inkey birtokok ügyeit.

A nemes Horváth család aztán több, evangélikus, majd szétvált katolikus ágon át is folyamatosan élt és a nemességet szerző Horváth Miklóstól számítva már a 13. generációval él Iharosban, valamint Csurgótól Nagykanizsán, Budapesten, Nyíregyházán át az amerikai Bostonig is.

Ebből a családból került ki egyenesági leszármazottként a cikkíró ükanyja, Hegedűs Istvánné született nemes Horváth Erzsébet is, valamint az iharosi polgármester, Horváth Győző egyik felmenője is.

A nemes Horváth család története 350 év távlatát nézve, már nemcsak magánügy, hanem Iharos történelmének szerves része is, hiszen ez a kis település olyan otthont és életet adott a nemes Horváth családnak, mely ennyi időn át is megtartotta, máig itt él teti, és vissza is várja a késői utódokat.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

A Csurgói Városi Uszoda TÖBB MINT USZODA!

Árak

Felnőtt:	2.600 Ft	17:00 óra utáni jegy/alkalom	1.600 Ft
Diák/Nyugdíjas*:	2.300 Ft	Családi*** 1+2:	4.600 Ft
Gyermek** (14 év alatt):	1.300 Ft	Családi*** 2+1:	5.800 Ft
Szaunajegy	1.000 Ft	Családi*** 2+2:	7.000 Ft
Szauna felöntés/alkalom	1.000 Ft	Családi*** 2+3:	8.000 Ft

8840 Csurgó, Sárgáti utca 18. | (20) 233 5936
csurgovarosiuszoda@gmail.com
facebook.com/csurgovarosiuszoda

A belépő az alábbi szolgáltatásokat foglalja magába:

Ingyenes parkolási lehetőség, ingyenes öltözőszekrény használat, ingyenes napozóágy használat az ágyak számának függvényében. Csurgó városkártya felmutatásával 50%-os kedvezményt biztosítunk a kártya tulajdonosának a teljes árú belépőjegyek árából! Csoportos kedvezmény 25 fő felett 20%.

*Nyugdíjasoknak és diákoknak érvényes igazolvány szükséges a kedvezményes belépők megvásárlásához.

**Gyermekek számára a belépés 3 éves kor alatt ingyenes.

***Családi belépő vásárlása esetén a kedvezményt igénybe vevő 2 felnőtt, a gyermek(ek) szülei, nagyszülei vagy törvényes képviselői lehetnek kizárólag.

Az árak az ÁFA-t tartalmazzák és forintban értendők. A megvásárolt belépőjegy egyszeri belépésre ad jogosultságot Vendégeink részére.

Nőnap előtt nőkről, nemcsak nőknek

Berzencei házaspár: A mosolyból úgy látszik, hogy nekik sikerült...

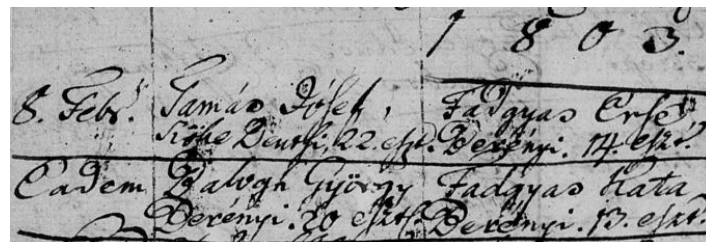
FOTÓ: MANDARIN.HU

„Asszonyorsza van!” Hallottam sokszor faluhelyen nagyanyáim kortársaitól ezeket a szavakat, ha egy-egy asszonytársuk szomorú családi életéről ejtettek szót. A női sorsok kiszolgáltatottsága napjainkra sokat változott, főleg az elmúlt évtizedek alatt a nők munkába állásával, azonban még mindig sokáig éltek, sőt néhol még mindig élnek a férfikkal szembeni másodrendűség szokásai.

A nők, lányok, asszonyok többszáz évig fennálló, elnyomott helyzetében az újkor, az 1800-as évek vége és az 1900-as évek eleje, a polgárosodás és a modernizáció némi szabadabb változást hozott ugyan, de a kort továbbra is még a férfi általi alárendeltség jellemezte. A köztudat és a jog szerint is a férfi volt a családfő, ő döntött a pénzügyekben, a gyermekek tanítását vagy házasságát, és a feleség szabadságát érintő ügyekben is.

A régi, főként falusi társadalmak feltétlen engedelmességet vártak el a nőktől, ahol gyermekkorukban az apjuk,

később pedig a férjük döntött helyettük. Természetesen adódtak jól sikerült, szereteten alapuló házasságok is, ahol akkori szólás szerint, irigylésre

méltóan: „Jó sora volt az asszonyoknak.”

A házasság egyéb próbatételei között a megfelelő fogamzásgátlás hiánya is sokszor kényszerítette a nőket megalázó élethelyzetekbe. A közvetlen környeztünkben volt példaként sem kell messze menni. A családi vagyon egybentartására, a csak az egy gyermek születését pártoló, jómódú Alsók és Sarkad, valamint Szentá, Porrog, Porrogszentkirály községekben, azt az anyát, aki már kettőnél több gyermeket szült, nem általottak „malacos göbének” vagy „sokat kölykező kutyának” csúfolni.

A szomszédos Berzence szegényebb családjaiban viszont nem volt ritka a 10, sőt 12 gyermek születése sem, ugyanis a rosszabb életkörülmények miatt magasabb volt a gyermekhalandóság, valamint a parasztgazdaság munkaerőigényének biztosításához is szükség volt minél több dolgozó kézre. Így aztán nem volt ritka, még Iharosban, Somogyfőcsanakban, Pogányszentpéteren sem, hogy egy sok gyermeket szült asszony életének több mint 20 évét csak a terhesség – szülés – szoptatás körforgása töltötte ki.

Azonban, még az esetleg nem várt születeket megelőzően, a házastárs kiválasztása sem a lányok bejegyzésével történt. Főként a vallás, a vagyon, a társadalmi és gazdasági érdekek határozták meg a házasság alapjait. Ez a szemlélet nem csak a szegényebb, de a gazdagabb néprétegek, akár bárók, grófok, kisebb-nagyobb nemeseik között is sokáig tar-

totta magát.

A lányok korai férjhez menésével kapcsolatosan, az 1803. évi, iharosberényi evangélikus házassági anyakönyv február

8-i bejegyzése, még a sok száz oldal anyakönyvet átnéző kutatót is meglepte. A 14 éves Fadgyas Erzsébet (Erzsébetet) és testvérét a 13 éves Fadgyas Kátát ugyanazon a napon, ahogy mondani szokták „egy költséggel” adták férjhez a szüleik.

El tudjuk-e képzelni, hogy mily nagy lelkesedéssel vágta bele ezek a gyermeklányok egy, akár a családjuktól elszakadó, főként egy anyós hatalma alatti házasesetbe?

Némileg nagyobb döntési szabadságot hozott a nők életébe a munkába állásuk lehetősége. A szerencsésebb falusi lányok cselédként, urasági szolgálóként, a városiak pedig bolti eladóként, gyári munkásként, a tanultabbak pedig postáskisasszonyként vagy hivatali kiségitőként tudtak maguknak egy anyagilag viszonylag nagyobb szabadságot biztosítani.

A március 8-i Nemzetközi nőnap 1948 óta van bent a tavaszi ünnepek szokásaiban. Egy nap, amely a nőket ünnepli a jelenben.

Kedves Férfitársak! A nők, azonban az év többi, 364 napján is szeretett nőként, igazi társként kívánnak élni. Kérem, ne feledjék! Még napjaink egyenrangú világában is egy nő csak akkor lesz igazán nő, hogy egy igazi férfi áll mellette!

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

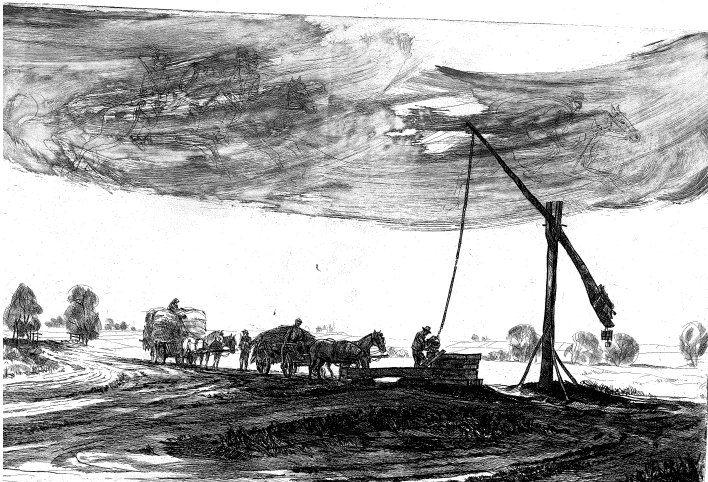
Szürreális, valóság is

felébredtem hajnalban, álmodtam is mint mindig, a szürreális térben – de mégsem; a télben egy hosszú ordítás, vágta ketté a csendet, és egy szó, mint éles golyó, csattant neki a kockaháznak, a negyedik emeleti kis szobának, -megfagyok!

Büki Imre

Kulupács István csurgói betyár

Somogy vármegyében is megkezdődött a helyi mondakincs összegyűjtése, ennek eredményeként belátható időn belül megjelenhetne egy vármegyei mondás könyv is.

Csurgó környékéről is élnek betyártörténetek. A leghíresebb Csurgó- környéki betyár Kulupács István volt. A XIX. század ötvenes éveiben garázdálkodott. Kulupács bandája lőtte agyon egy ütközetben Wojesky Vencel 21 éves alvadászt, aki szintén Csurgón van eltemetve.

Csurgó határában a régi Szentára vezető út mellett egy dűlőt Kulupács- szállásnak neveztek. A Nagyváthy utcai temetőtől, a mai szentai úttól kissé északra vezetett a régi út. Innen pár száz méterre a neves Kulupácsi kútnál ágazott el az út Újmajor és Senta felé. A néphagyomány szerint itt akasztották fel Kulupács Pista betyárt. A Szentai utcai temető sarkában van elföldelve minden külső jel nélkül, de Hőke Dániel 1944-ben arról tájékoztatta Gönczi Ferenc megyei múzeumigazgatót, hogy háromszög alakú sírhelyének még látszottak a nyomai. Ő hajtotta el a major birkáit, de szét is osztotta a majori cselédek között.

A betyárok ittlétéről még későbbi időkről is vannak értesülé-

sek. A Csurgó és Környéke hetilap 1895. július 14-i száma közölt is egy hírt: Fegyveres csavargók. Futó betyárok Porrogon az Iklódi akolnál. Ez az Ágneslak melletti erdő volt a régi betyárok kedvelt tartózkodási helye. Hármat találtak, rájuk is lőttek a csendőrök.

A csurgói hegy alatti régi buszmegálló mögött volt a Kökényesi csárda. A nép szerint betyártanya volt. Egy Keszerice Ferenc nevű gulyás (különben betyár volt) bevágta a fejszójét a gerendába, egy horvát ember vette ki, de a betyár fejét is levágta. Később erdőház lett. A II. József korában, 1782 és 1785 között felvett hadi térképen is szerepel. Csurgó felé haladva egy Gogencz nevű csárda. A hadmérnök leírása szerint a csárda egy erdő közepén állt. 3 épület és 2 istálló tartozott hozzá. 30 férfi és 10 ló elhelyezése volt alkalmas. II. József térképészei szerint félóránnyira volt Csurgótól.

A Kulupács- kútról Csurgói Máté Lajos 1978-ban rézkarcot is készített (képünkön). A felhőben a menekülő betyár és az őt üldöző pandúrok vágatnak.

A Porrogszentkirály utáni erdő elején volt egy vízimalom. Balogh családé volt még a világháború után is, leszármazottaik ma is élnek. A hagyomány szerint ide is járt a környéken jól ismert Kulupács nevű betyár, aki a molnár lányainak hordta a pénzt. Kardos János volt szentkirályi erdész jóvoltából ránk maradt a róluk szóló népdal:

A Kulupács életébe
be sok lovat lopott
Balogh mónár két szép lánya
Abbu ruházkodott.

Hej, Kulupács, Kulupács
Most már többet nem danász
Möggötötték a nyakkendőt,
Sírhat a szeretőd.

HJ

Hét galamb

A hét galamb zárt egységet alkot,
téli napsütésben repülnek az égen.
Becsapott közéjük a ragadozó madár!

Ő fent köröz körülöttük, én lent nézem,
cél-tévesztett, de még csodálkozok.
Ragyognak a fehér galambok, szépek...

Nem mindenkinek kedvez az élet,
de elvárja, hogy kedvvel éljed.
Mindenhol ott lappang a nagy titok,

de a világ, őt nem ismeri.
Fehér galambtollak a szilvafa alatt,
vérfolt az aszfalton, rá egy hétre.

Nyújtózkodó, téli fényt kereső
csupasz faágak, a háztetőre érnek,
gőzölög a pala, melegszik a hegytető.

A két fegyverhordozó, mint lidérces fény
és árnyéka, úgy suhan: az enyészet
és újjászületés, a tavasz bábaasszonya.

Téli eszmélés, tavaszi zsongás,
napkirály fiatal lánya, a nyár,
és az ősz, földekre boruló holdsugár.

Lassan itt a ver – itas, március,
farsangi ágyát elhagyta, bevetette.
Gyerekkoromban hegyes pálcán gyűjtöttem,

a fánkot, házról – házra jártam falunkban.
Céklát kaptunk üvegben, pirosan örültem,
és csak néztük, ahogy a Citera – dombról,

leolvad a hó, és a nap sugárnyáját,
kitereli a frissen zöldellő határba,
Ittunk a levegő, téltavaszi illatát.

Súgott valamit a tavasz: jön a nyár!
Változás kint, változás bent, zsigeri,
a szervezet a kórral jobban fáj.

Megint a cinke, röpköd az ablak előtt;
jelzi, hogy elfogyott a mag;
érdekes, veréb közöttük alig akad.

Közeleg a Húsvét szent világköre.
Szenvedés, halál, feltámadás, fény,
dicsőség, örömhír, Jézus, Aki Krisztus.

A világ zárt egységet alkot,
nyertes leszel a harcban végül, arra vár –
mutasd meg, az igazi arcod!

A hat galamb fent suhan magason,
a hetedik örökkévaló, az égben.
Fehér tollak elszállnak a széllel,
felszáradt a vérfolt az aszfalton,
rá egy hétre.

Büki Imre

A karikagyűrű története

Egy férfi és nő közötti szövetség legtradicionálisabb szimbólumának kétségtelenül a jegygyűrűt tartjuk. Eredete Krisztus előtt 3000 környékére, az egyiptomi birodalomig nyúlik vissza, ahol is az akkori fáraó adott először gyűrűt kedvesének, hiszen az egyiptomi hieroglifákban a kör az örökkévalóságot szimbolizálta. A bal kéz gyűrűsujján hordták, mivel akkoriban úgy tartották, annak az ujjnak a vénája közvetlenül a szívhez vezet. Bár élettanilag már megdőlt ennek a szép hagyománynak a helytállósága, mégis mai napig ezen az ujjon viseljük a jegygyűrűt. Kezdetben kevésbé tartós anyagokból készültek a gyűrűk – kenderből, nádból, bőrből, csontból. A kör az örökkévalóság szimbóluma volt, és a párok számára az egymás iránti elmúlhatatlan szerelmet jelképezte. Hódító útjára Nagy Sándor egyiptomi hódításai révén indult, hiszen általa jutott el a gyűrű viselésének szokása az antik kor másik nagyhatalmához, a Római Birodalomba. Itt az első gyűrűk vasból készültek és semmilyen romantikus gondolatot nem közvetítettek, hiszen nem az örök szerelmet, hanem a nők feletti birtoklási jogot testesítették meg. Azaz egyfajta jogi egyezményt szimbolizáltak, a feleség ezzel a férj tulajdonává vált, majd később a hűség ígretét is magában hordozta.

A jegygyűrűk viselete a középkorban vált igazán elterjedté a világon. I. Miklós pápa egy, a bulgáriai fejedelemnek írt levelében részletezi, ahogyan a férfi a házasságkérés jelképeként gyűrűt ajándékoz jegyesének. Sokáig a legtöbb országban csak a menyasszony, illetve a feleség viselt gyűrűt. A XIII. században a keresztény egyházi szertartás rituáléjába is belefoglalták, és nagyjából ekkortól hord karikagyűrűt a házaspár mindkét tagja.

A reneszánsz kedvelt jegygyűrű formája a „költeménygyűrű” volt, ami azt jelentette, hogy az ezüsttövezetből készült karikába belevéstek egy verset.

Idővel lassan ezüsből, illetve aranyból kezdtek el karikagyűrűket készíteni. Ekkor a funkcionalitáson túl már az esztétikai jelentőségét is felfedezték.

A 16-17. században a kérő egy úgynevezett „ikergyűrűt” ajándékozott jegyesének: ez egy olyan gyűrű volt, ami két részből állt, és a részeket egyenként is lehetett viselni. Angliában és Walesben az 1753-as házassági törvényig nem volt szükség hivatalos iratra az esküvőről, hanem elegendő volt a kölcsönös beleegyezés. Illetve erre utalóan valamilyen jelkép, ezért addig ez az egymásba illő gyűrűpár akkoriban elegendő volt a há-

zasság igazolására. De ez a divat később is megmaradt. A pár tagjai a házasság előtt külön hordták, majd az esküvői szertartáson ünnepélyesen egyesítették. Ezután már csak a feleség viselte az egyesített gyűrűt.

Közép-Keleten a menyasszony egy „kirakós gyűrűt” kapott vőlegényétől, ami kisebb darabokból állt, csak az aru ujján egyesült, ha megfelelően rakták össze. Ennek az volt a célja, hogy mivel nagyon bonyolult volt összerakni, ezért a férj könnyen tudomást szerezhetett róla, ha a felesége levette.

Magyarországon, érdekes módon csak a XIX. században jutott el odáig az ékszer, hogy kiszorítsa az akkoriban divatban lévő jegykendőt. Kezdetben legtöbbször a bal kézen hordják, majd az esküvő napján kerül át a jobb kéz gyűrűsujjára. Ellenben, ha eljegyzési gyűrűvel történt a lánykérés, akkor az a bal kézre kerül és marad is a továbbiakban, majd a karikagyűrű a jobb kézre kerül fel az esküvő során. Amennyiben van kísérőgyűrű, akkor az szintén a karikagyűrű mellett kap helyet. Manapság ez már nem egy kőbe vésett szabály, így inkább az egyéni kényelem lett a fő szempont.

Napjainkban nagy divat lett a karikagyűrűkbe vésett üzenet, amelynek intimitását az is jelzi, hogy az írás a gyűrűk belsejébe kerül fel. Az üzenet általában a társ keresztneve, az esküvői ceremónia dátuma, vagy egy rövid személyes üzenet szokott lenni.

Természetesen a jegygyűrűkben is vannak legek. Ilyen például Aristotle Onassis Jackie Kennedynak ajándékozott 2,6 millió dolláros, azaz 530 millió forintos eljegyzési gyűrűje. A jegygyűrű nem csak az ára miatt különleges: a híres

40 karátos Lesotho III. gyémánt egyik darabja ékesíti. Camilla Parker is drága ékszer kapott Károly hercegtől. Az egymillió dolláros art deco stílusú jegygyűrű fehéraranyból készült, sikkos gyémántberakásokkal, és persze ahogy az fenségéknél lenni szokott ez is „vintage” darab: korábban az anyakirálynő, Erzsébet kincsesládájában ragyogta be. Ha már az angol királyi családnál tartunk, Vilmos herceg édesanyja, Diana gyűrűjét ajándékozta Katalin hercegnőnek az esküvőjük alkalmából. A színészek világából is ismertek legek, Ben Affleck 2004-ben 1,2 millió dolláros jegygyűrűt vásárolt menyasszonyának, Jennifer Lopeznek. A 6,1 karátos rózsaszín gyémántgyűrű Harry Winston neves ékszerszalónjából vándorolt az énekesnő ujjára, majd onnan a fiók mélyére, amikor Affleck és Lopez szakítottak. De Tom Cruise is mélyen belenyúlt a zsebébe, mikor 1,5 millió dolláros, azaz több mint 300 millió forintos fehérarany jegygyűrűt vásárolt Catie Holmesnak.

A jegygyűrű az egész világon az egyik legismertebb szimbólum, férfi és nő szerelmi összetartozását jelképezi. Ma már rengeteg változatban, formában, színben vásárolhat a leendő vőlegény szerelmének, vagy választhatja ki a pár együtt a nekik leginkább tetsző ékszer. Az eljegyzési gyűrű egy életre szóló ékszer. Éppen ezért életre szóló döntés, mint ahogy a párválasztás az.

BV

Forrás:

1. A karikagyűrű története <https://eskuvoiszertartasok.hu/a-karikagyuru-tortenete/>
2. Hogyan válassz eljegyzési gyűrűt? <https://habosbabos.hu/ekszer/hogyan-valasz-eljegyzesi-gyurut-egy-valasztas-meglepo-hatasa>
3. A világ leghíresebb eljegyzési gyűrűi <https://brillancy.hu/blog/olvas/a-vilag-leghiresebb-eljegyzesi-gyuru/>

NEMZETI KONZULTÁCIÓ

99%
NEM

**A GÉN-
MÓDOSÍTOTT
UKRÁN
GABONÁRA**

**NEM TÁNCOLUNK ÚGY,
AHOGY BRÜSSZEL FÜTYÜL.**

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.

KORMÁNY INFORMÁCIÓ

2024

ÚJ INTÉZKEDÉSEK

CSOK PLUSZ

A gyermeket vállaló családok számára elindul a CSOK Plusz, amelyet **új lakás vásárlásra és lakásbővítésre** is lehet igényelni. A rendkívül kedvező, **3%-os hitel** összege az **50 millió forintot is elérheti** a vállalt gyermekek számától függően.

A kormány azért dolgozik, hogy a mostani rendkívüli időszakban is minden segítséget megadjon a magyar családoknak.

kormany.hu facebook.com/kormanyzat youtube.com/user/kormanyhu

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.